

Femei deosebite în scripturile evreiești - Rahel, soția lui Rabi Akiva, cea mai venerată femeie din perioada talmudică [anul 5783]

Povestea lui Rahel este deosebită de povestea lui Beruria, a Yaltei și a majorității celorlalte femei din această epocă. Ea este venerată nu pentru cunoștințele ei sau pentru stăpânirea Toraei, ci datorită devotării ei desăvârșite față de soțul ei, marele înțelept Rabi Akiva.

Rahel este fiica lui Kalba Savua כלבא שבוע, unul din cei mai bogați evrei din epoca distrugerii celui de al doilea templu în anul 70 e.n., unul din cei patru mari magnați din Ierusalim, după cum scrie în midrașul „Eicha Raba”. Așadar ea aparține acestei generații de după templu de la începutul celui de al doilea secol. Din aceeași generație vine și Beruria și iată o cauză bună să se compare cele două mari personalități.

Despre enorma popularitate a Rahelei încă de pe timpul vieții ei, putem învăța de la următorul midraș: „Datorită lui Rabi Akiva, toți săracii vor fi chemați la judecată. Dacă le voi spune, voi de ce nu ați învățat, ei vor spune, deoarece noi suntem săraci. Ei îi vor spune, doar Rabi Akiva era foarte sărac, chiar sărman era. Atunci săracii vor spune, din cauza copiilor noștri. Ei le vor spune, Rabi Akiva avea băieți și fete. Atunci ei le vor spune, fiindcă el a dobândit-o pe Rahel, soția lui” (Avot Derabi Natan, cap.6).

Aceasta este singura sursă în care este amintit numele ei. În toate celelalte noi citim „fiica lui Kalba Savua”. Ea este adorată de înțelepți datorită devotamentului și sacrificiului ei nesfârșit pentru învățătura soțului ei.

Rabi Akiva era un cioban simplu, analfabet care păștea oile lui Kalba Savua. Așa l-a cunoscut fiica lui, Rahel și s-a îndrăgostit de el. În Talmud, tractatul Ketubot 62:b ni se povestește că Rahel s-a îndrăgostit de el spunând că el este „desăvârșit și modest”. Ea i-a spus „eu mă voi mărita cu tine dacă tu vei merge la școală. Akiva a răspuns, da. Ea a spus că vom face o nuntă simplă, cu alte cuvinte se căsătoresc în taină ca familia ei să nu afle. Însă zvonul s-a răspândit, iar tatăl, Kalba Savua a dat-o afară din casă și a dezmoștenit-o de averea care i se cuvenea. Ei dormeau într-o magazie de paie, cu toate că era iarnă. El îi scotea paietele din păr și-i spunea: Dacă puteam, îți cumpăram un „Ierușalaim șel zahav”, adică o bijuterie specială care exista în perioada aceea la Ierușalaim.

El a plecat să învețe 12 ani la Rabi Eliezer și Rabi Iehoșua. După aceea s-a întors acasă și stătea după ușă. El a auzit-o vorbind cu niște răufăcători și după altă versiune cu un grup de bătrâni. Ei îi spuneau: uite-l pe bărbatul tău, el te-a lăsat de izbeliște 12 ani și tu ești singură. Ea le-a răspuns: dacă mă întreba, îi spuneam să mai rămână 12 ani. Când Akiva a auzit asta, s-a întors la școală și a mai învățat 12 ani.

După aceea el s-a întors acasă cu 24,000 de perechi de elevi după el. Tot poporul a ieșit să-l întâmpine și a ieșit și soția lui ca să fie în fruntea lor. Înțelepții locali au dat-o la o parte. Rabi Akiva le-a spus înțelepților: lăsați-o, fiindcă atât Toraua mea cât și a voastră este de fapt a ei.

Kalba Savua a auzit că ginerele lui este un mare înțelept, „mare în Tora”, a venit în fața înțelepților cerând să fie eliberat de legământul său de a o dezmoșteni. Într-o altă variantă scrie că Kalba Savua a auzit că a ajuns în oraș un

om foarte înțelept și s-a gândit să vină la el, poate îl va putea elibera de legământul lui. Rabi Akiva l-a întrebat: când ai făcut legământul știai că el va fi un om mare? Kalba Sava răspunde: nici că va ști un capitol sau o halacha nu mi-am închipuit. Atunci Rabi Akiva i-a spus: eu sunt omul acela. Kalba Savua s-a închinat la pământ, i-a sărutat picioarele și i-a dat jumătate din averea lui.

Fiica lui Rabi Akiva i-a făcut la fel lui Ben Uzai. El era un om simplu și ea l-a determinat să meargă și să învețe Tora. Despre acest lucru oamenii spun un proverb cunoscut: o oaie vine, o oaie merge, faptele mamei sunt ca și faptele fiicei (sau în limba română „așchia nu sare departe de trunchi”).

Aceste variante se află în câteva surse, printre ele: talmudul, tractatul Ketubot 63:a; tractatul Nedarim 50:a; midraș Avot Derabi Natan, cap. 6.

Datorită sacrificiului deplin a Rahelei, tăria ei de a își crește copiii într-o sărăcie cruntă fără bărbat lângă ea, devotament total față de bărbatul ei cu care nu a trăit împreună 24 de ani, Rabi Akiva a ajuns să fie cel mai important înțelept de pe vremea lui și unul din cei mai importanți înțelepți din toate vremurile. El este un *tana* חנן (înțelepții din Mișna din sec. 1-2 e.n.) care a stabilit o mare parte a regulilor iudaismului după care noi trăim și astăzi. În midrașul Avot Derabi Natan, cap. 6 scrie: „Rabi Tarfon îi spune ... Akiva, despre tine se spune „Plânsul râurilor s-a oprit și mistere au ieșit la iveală” (Iov 28:11), adică lucruri ascunse de oameni, el le-a scos la lumină.

După tradiția evreiască Rahel, fiica lui Kalba Savua a murit în orașul Tiberia și a fost înmormântată acolo. După o tradiție din sec. 16 ea este înmormântată chiar în acel oraș, cu toate că musulmanii cred că acolo este un mormânt musulman. În ultima perioadă, mormântul a fost restaurat și este vizitat de mii de evrei.

Rahel, fiica lui Kalba Savua a rămas în memoria poporului evreu datorită înțelepților ca o personalitate extrem de pozitivă, care s-a sacrificat ca soțul ei să învețe, cea mai importantă acțiune pe care un evreu o poate executa. Ea avea capacitatea să vadă în oameni talente pe care alții nu le vedeau. În Israel s-au scris cărți, romane despre ea, s-au compus cântece, așa că și cei care nu o cunoșteau au auzit de ea.